

Lanaren prezioa

**Nekane
Zinkunegi
Barandiaran**

Ikasiz gero, lan munduan arrakasta ziurtatuta izango genuela sartu ziguten buruan, institutuko eta batxilergoko garaietan. Mundu laboralean muturra sartzeko bidea praktikak egitea zela ulertu genuen. Praktikak, teorian, ofizio bat ikasteko baliatu beharreko lan aldia dira; baina enpresa bati baino gehiagori datozkio ezin hobeto, beste edozein langilerena baino soldata baxuagoarekin lan bera egingo duen norbait kontratatzeko.

Badirudi batzuk ohartu direla larrialdi egoera iraultzeko beharra dagoela, gazte-

ek bizi proiektu propiorako atea irekiko badute, prekaritateari itxi egin beharko diotela. Hala aldarrikatuko du Ernaik, gaur arratsalderako Bilbon antolatutako mobilizazioan.

Izan ere, ustez, ikasketen eta praktiken eskailerak igota, lan munduan baldintza hobetan tokia topatu behar genuelakoan, krisialdia etorri zela kontatu ziguten. Ondorioz, prekaritatean eta esplotazioan oinarritutako edozein lan edukita ere, ezin geniola uko egin sinetsarazi ziguten, arduragabea izatea dela aisialdirako denbora ere

oso-osorik xurgatzen digun lanari uko egitea.

Ohitu egin ginen, baldintza negargarrietan izan arren, eta lana edukitzeagatik zortekoak ginela ulertu genuen. Goizean garaiz etxetik irten eta iluntzean noiz itzuliko ginen ez jakitean, proiektuarekiko inplikazioa genuela uste genuen, ez esplotatuta geundela. Lanik gabe edo prekarioago zeuden lagunak alboan ikusita, iruditu zitzaigun ez geundela kexatzeko moduan. Eta sistemak irauteko behar dituen ezinbesteko konplize bilakatu gintuen, lana behar genuelako. •

Logofobia

Joxean Agirre

Ingurukoei gehiegitan kontatu diet gaztetan hitz egiten ez zuen neska bat ezagutu nuela, Zarauzko malekoiari buelta osoa eman arren, bizpahiru “bai” eta “ez” bakarrik esaten zituena. Ezintasun sentimendua eragiten zidan egoerak orduan, baina gerora askotan egiten nuen amets neska horrekin.

Lanean hiru aldiz sentitu naiz gaizki elkarrizketa baten erdian eta hiruretan gehiegi hitz egiten zuen jendearekin izan da. Kolpetik gaixotzen hasten nintzen, izerdi larria ateratzen zitzaidan eta, berriro erredakziora itzultzen nintzelarik, lankideek ea zer gertatzen zitzaidan galdetzen zidaten erabat zurbil nenguelako.

Iaz edo orain urte bi euskarazko eleberrri bat atera zen pertsonaiak etengabe

hizketan zituena. Igande arratsalde batez irakurtzen erdi parean nintzela gaixotzen hasi nintzen eta bainugelara joan behar izan nuen ispiluan ea zurbiltzen ari ote nintzen ikustera.

Euskal Telebistan bertan luma pixka bat edo asko duen mutil horietako bat hitz eta pitz agertzen den bakoitzean, katez aldatzen dut, ez lumadunen kontra ezer dudalako, arnasa hartzen ez ditzatela uzten baizik. Irratian ere hitz-jario porrokatu bat egokitzen bazait, “Ufa! Kita, kita!” esan, itzali eta neure pentsamendu bakanetara itzultzen naiz.

Oraindik orain hogeita bost urtean ikusi ez nuen lankide batekin gelditu nintzen bazkaltzeko. Etxera itzuli eta nire lagunarekin zer moduz galdetu zi-

datenean, «gaizki» erantzun nien, hiru bat ordu eman baikenituen isildu gabe. Elkarri mirespen puntu bat diogu eta hogeita bost urtetako gorabehera guziak kontatu nahi izan genituen. Zertarako?

Esan gutxi eta asko egiten zuten militanteak miresten nituen lehen. Politikari hitz-totelak gehiago gustatzen zaizkit orain.

Gehiegi hitz egiten duen jendea gaizki erortzen zait. Norbaitek aurpegitik hurbilegi hitz egiten badit gorrotatzera iritsi naiteke. Hitza ez da existituko baina logofobia dudala uste dut. Psikologoren bati interesatzen bazaio, kontatzen dut. Baina ez dut terapiarik nahi. Eskerrik asko. Eta bukatzera noa. Gehiegi hitz egiten ari naiz. •